

Tiltagende lønudvikling i 2. kvartal 2021

I 2. kvartal 2021 var den årlige lønstigningstakt på DA-området 3,1 pct., hvilket er 0,6 pct.-point højere end foregående kvartal, jf. tabel 1. Lønudviklingen for 2. kvartal 2021 er bl.a. påvirket af, at en del af de lokale lønforhandlinger i 2020 blev afsluttet senere på året end vanligt som følge af Covid-19. Dermed indeholder den årlige lønstigningstakt for 2. kvartal 2021 to lønreguleringer i nogle brancher.

Lønudviklingen i fremstilling er tiltaget fra 2,3 pct. i 1. kvartal 2021 til 2,8 pct. i 2. kvartal 2021, mens lønudviklingen i serviceprægede erhverv tiltog fra 2,2 pct. til 3,1 pct. Ligeledes er lønstigningstakten inden for bygge- og anlægsbranchen tiltaget fra 3,9 pct. i 1. kvartal 2021 til 4,0 pct. i 2. kvartal 2021.

Funktionærernes årlige lønstigningstakt var 3,0 pct. i 2. kvartal 2021 og var dermed 0,9 pct.-point højere end i 1. kvartal 2021. Arbejdernes lønstigningstakt var 3,2 pct. i 2. kvartal 2021, hvilket var 0,3 pct.-point højere end i foregående kvartal.

Profilen i de aftalte lønstigninger er afspejlet i referenceforløbet for overenskomstfornyelserne fra foråret 2020, og samlet set er lønstigningen for 2. kvartal 2021 ca. 0,3 pct.-point over referenceforløbet.

Tabel 1. Udvikling i løn og priser

	4. kvrt. 2019	1. kvrt. 2020	2. kvrt. 2020	3. kvrt. 2020	4. kvrt. 2020	1. kvrt. 2021	2. kvrt. 2021
DA området	----- Årlig ændring i pct. -----						
Arbejdere	2,3	2,3	1,9	2,3	2,7	2,9	3,2
Funktionærer	2,6	2,6	1,8	2,1	2,2	2,1	3,0
Fremstillingssektoren	2,5	2,4	1,7	2,1	2,4	2,3	2,8
Bygge og anlæg	2,9	2,7	2,2	2,5	3,1	3,9	4,0
Serviceprægede erhverv	2,3	2,4	1,9	2,2	2,4	2,2	3,1
DA området i alt	2,4	2,5	1,9	2,2	2,5	2,5	3,1
Forbrugerpriser	0,7	0,6	0,1	0,5	0,5	0,7	1,6
Reallønsudvikling	1,7	1,9	1,8	1,7	2,0	1,8	1,5

Anm.: Opgjort efter DB07. DA har revideret lønstigningerne fra 2. kvrt. 2020 til 1. kvrt. 2021 med ca. 0,1 pct.-point ift. den første offentliggørelse af tallene.

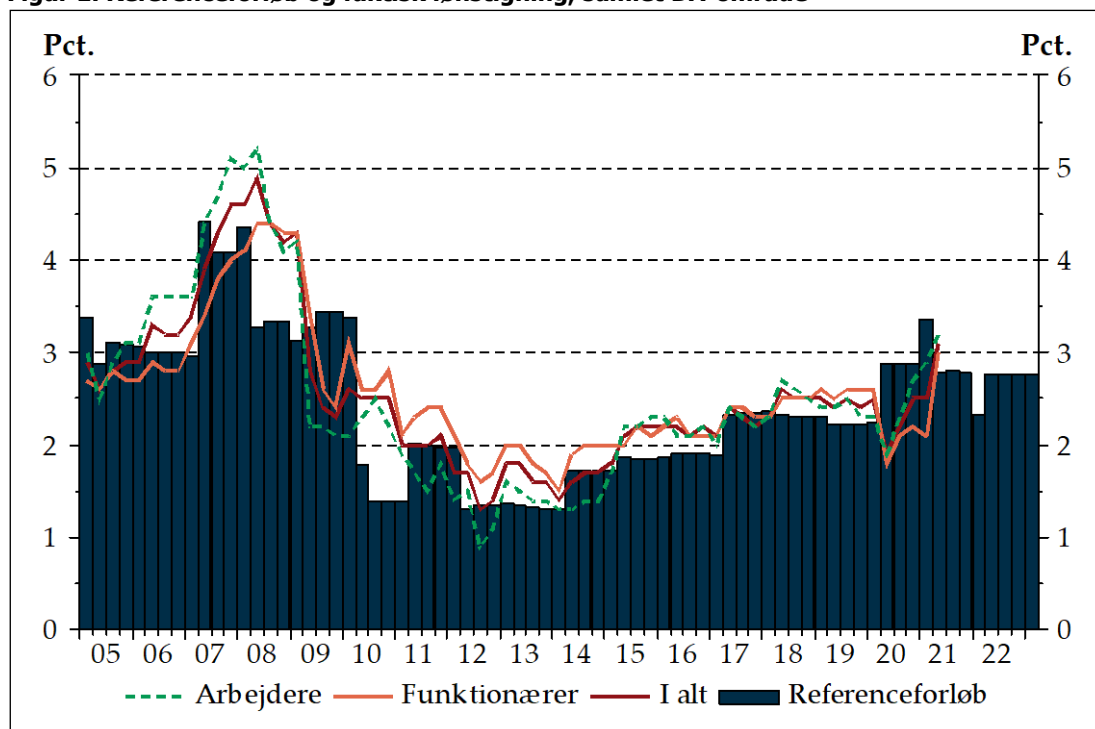
Kilde: DA's KonjunkturStatistik og Danmark Statistik.

Inflationen var 1,6 pct. i 2. kvartal 2021, hvilket var en stigning på 0,9 pct.-point i forhold til det seneste kvartal. Det betyder, at reallønsfremgangen på DA-området var på 1,5 pct., hvilket er et fald på 0,3 pct.-point i forhold til det foregående kvartal. Reallønsudviklingen i 2. kvartal 2021 er dermed lavere end den gennemsnitlige reallønsudvikling siden 2018 på 1,7 pct.

Samlet lønudvikling på DA-området

På hele DA-området var lønstigningstakten på 3,1 pct. i 2. kvartal 2021. Lønudviklingen lå dermed 0,3 pct.-point over de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb. Arbejdernes lønstigningstakt var på 3,2 pct., og funktionærernes lønstigningstakt lå på 3,0 pct. i 2. kvartal 2021, jf. figur 1.

Figur 1. Referenceforløb og faktisk lønstigning, samlet DA-område

Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Opgørelsen af omkostningerne for de overenskomstbaserede referenceforløb sker under forudsætning om fuldt relativt gennemslag af stigninger i mindste- og normallønssatser og tager udgangspunkt i overenskomsternes omkostningselementer på 13 udvalgte overenskomstområder, hvilket betyder, at fremstillingssektoren vægter mere i forhold til DA-området samlet set, mens servicesektoren vægter mindre. Dertil vægter timelønnede mere. Stigningerne beregnes som via et teknisk gennemslag baseret på de landsdækkende overenskomster. På den enkelte arbejdsplads kan lønudviklingen afvige herfra som følge af lokale forhandlinger mellem ledelse og de ansatte.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik samt egne beregninger.

2. kvartal 2021 har den højeste årlige lønudvikling på DA-området siden finanskrisen, men der er fortsat særlige forhold knyttet til Covid-19, som påvirker opgørelsen. Fx blev en del lokale forhandlinger i 2020 udskudt til efteråret, hvilket betyder, at den årlige lønudvikling fra 2. kvartal 2020 til 2. kvartal 2021 indeholder to lønreguleringer for i nogle brancher. Den kvartalsvise lønstigningstakt på DA-området, dvs. fra 1. til 2. kvartal 2021, er 2,4 pct. Det er på linje med den kvartalsvise lønstigningstakt fra 1. til 2. kvartal i både 2018 og 2019, og set på den baggrund er lønudviklingen tilbage på niveauet fra før Covid-19.

Pensionsindbetalinger bidrog med 0,5 pct.-point til lønstigningstakten på hele DA-området, hvilket er 0,2 pct.-point højere end i foregående kvartal. Fritvalgsordninger bidrog med 0,7 pct.-point, hvilket er 0,1 pct.-point lavere end i 1. kvartal 2021. Genetillæg bidrog med 0,2 pct.-point til den samlede lønudvikling i 1. kvartal 2021, hvilket

er 0,1 pct.-point højere end i 1. kvartal 2021. Personalegoder bidrog ikke til den samlede lønudvikling, ligesom i sidste kvartal. Det samlede bidrag fra genebetalinger, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger udgjorde 1,4 pct.-point i 2. kvartal 2021, hvilket er 0,3 pct.-point højere end i 1. kvartal 2021, jf. tabel 2.

Tabel 2. Lønstigningstakternes sammensætning, hovedbrancher og DA i alt

	1. kvartal 2021				2. kvartal 2021			
	Fremstilling	Bygge- og anlæg	Service	Hele DA	Fremstilling	Bygge- og anlæg	Service	Hele DA
Samlet lønudvikling	2,3	3,9	2,2	2,5	2,8	4,0	3,1	3,1
<i>Heraf:</i>	<i>Pct.-point</i>							
Genetillæg	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2
Fritvalgsordninger	0,7	1,3	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7
Personalegoder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pension	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5
I alt	1,0	1,8	1,0	1,1	1,4	1,6	1,4	1,4

Anm.: Tabellen angiver årlig ændring i timefortjenesten. Bidraget fra pension afspejler bl.a., at pensionsbetalinger øges med lønnen. Der indgår både arbejdere og funktionærer i opgørelsen af sammensætningerne.

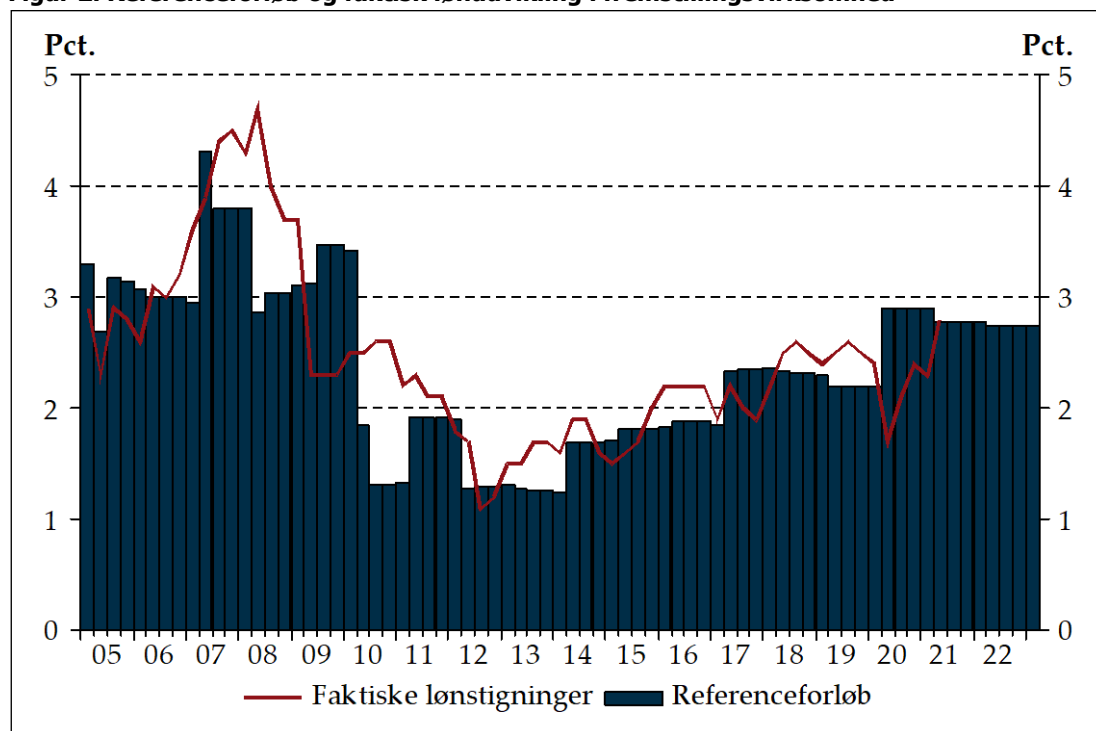
Kilde: DA's KonjunkturStatistik.

Brancheopdelt lønudvikling på DA-området

Lønstigningstakten i fremstillingsvirksomhed var på 2,8 pct. i 2. kvartal 2021. Dermed lå lønstigningstakten i fremstillingsvirksomhed i 2. kvartal 2021 på niveau med de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb. I forhold til 1. kvartal 2021 tiltog lønstigningstakten med 0,5 pct.-point, jf. figur 2. I fremstilling er en stor del af medarbejderne omfattet af mindstelønsoverenskomster, hvor det i høj grad er de lokale lønforhandlinger, som driver lønudviklingen.

Pensionsindbetalinger i fremstillingsvirksomhed bidrog til lønstigningen med 0,4 pct.-point i 2. kvartal 2021, mens fritvalgsordninger bidrog med 0,7 pct.-point. Genetillæg bidrog til lønudviklingen med 0,3 pct.-point, hvilket er 0,2 pct.-point højere end i foregående kvartal. Samlet set bidrog genetillæg, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger 1,4 pct.-point til lønudviklingen i fremstillingsvirksomhed, hvilket er 0,4 pct.-point mere end i 1. kvartal 2021, jf. tabel 2.

Figur 2. Referenceforløb og faktisk lønudvikling i fremstillingsvirksomhed

Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter fremstillingsvirksomhed på hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Referenceforløbet er baseret på Industriens Overenskomst, Træ- og møbeloverenskomsten og Slagterioverenskomsten.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.

Den største lønstigning i 2. kvartal 2021 inden for fremstillingsvirksomhed var inden for *tekstil- og beklædningsindustri*, hvor den årlige lønstigningstakt var på 4,6 pct. Dette er 1,7 pct.-point højere end lønstigningstakten i det foregående kvartal. *Medicinalindustri* havde også lønstigninger i den øvre ende med 3,6 pct., mens lønudviklingen i *træ- og papirindustri* var 3,7 pct.

Den mindste lønstigning inden for fremstillingsvirksomhed i 2. kvartal 2021 var inden for *slagterier*, som så en lønstigningstakt på 1,0 pct., hvilket 1,5 pct.-point lavere end foregående kvartal.

Inden for bygge- og anlægsvirksomhed var den årlige lønstigningstakt 4,0 pct. i 2. kvartal 2021, hvilket er 0,1 pct.-point højere end i det foregående kvartal. Den årlige lønstigningstakt var 1,3 pct.-point over de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb, jf. figur 3.

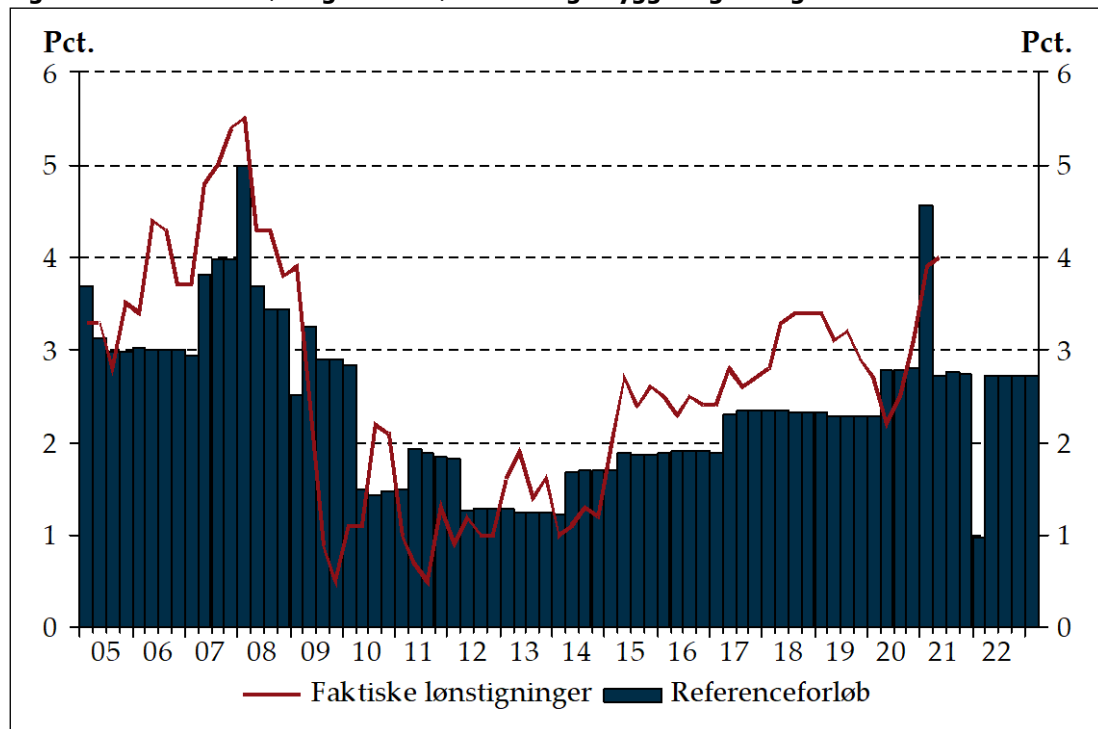
Lønstigningstakten i bygge- og anlæg skal ses i lyset af profilen i det overenskomstbestemte referenceforløb. I årsstigningstakten for 1. kvartal 2021 indgik der bl.a. to reguleringer af fritvalgsbidrag, prislister og mindstebetaling, mens årsstigningstakten for 2. kvartal 2021 indeholder én regulering. Hvis de lokale lønforhandlinger har fundet sted som vanligt, dvs. i foråret 2021, vil der være en forsinkelse i gennemslaget fra stigningen mindstebetalingssatserne i forhold til referenceforløbet.

I 1. kvartal 2021 lå den faktiske lønudvikling omtrent 0,7 pct.-point under referenceforløbet. Set over de to første kvartaler i 2021 er den gennemsnitlige afvigelse fra referenceforløbet for bygge- og anlæg dermed ca. 0,3 pct.-point, hvilket svarer til afvigelsen i 4. kvartal 2020.

Inden for bygge- og anlægsvirksomhed bidrog pensionsindbetalingerne med 0,5 pct.-point til lønstigningerne i 2. kvartal 2021, hvilket er 0,2 pct.-point højere end i foregående kvartal. Bidraget fra fritvalgsordninger til lønstigningstakten i bygge- og anlæg udgjorde 0,8 pct.-point i 2. kvartal 2021, hvilket er 0,5 pct.-point lavere end 1. kvartal 2021. Genetillæg bidrog med 0,3 pct.-point, hvilket er 0,2 pct.-point højere end i foregående kvartal.

Det samlede bidrag fra genetillægsbetalinger, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger udgjorde 1,6 pct.-point i 2. kvartal 2021, hvilket var 0,2 pct.-point lavere end i 1. kvartal 2021, *jf. tabel 2.*

Figur 3. Referenceforløb og faktisk lønudvikling i bygge- og anlægssektoren

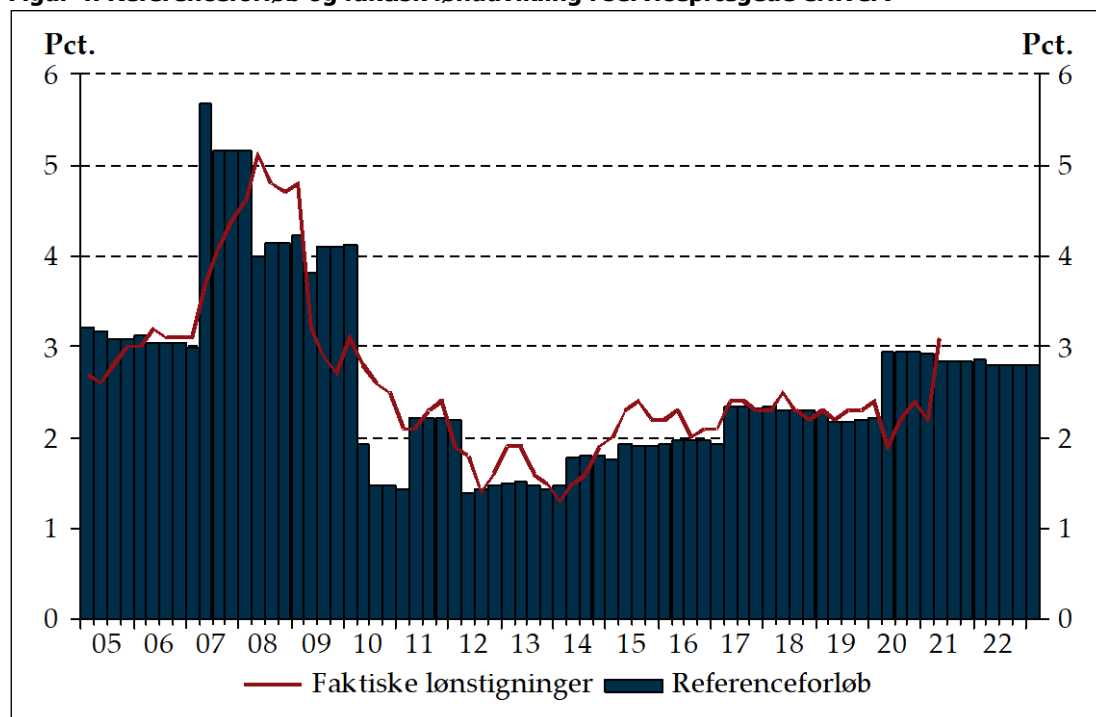

Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter bygge- og anlægsvirksomhed på hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Referenceforløbet er baseret på Bygge- og anlægsoverenskomsten, Bygningsoverenskomsten, Maleroverenskomsten, Elektrikeroverenskomsten og VVS-overenskomsten. Den markante udvikling i 1. kvartal 2021 og 1. kvartal 2022 skyldes tidsprofilen af lønstigningerne i bygge- og anlægsoverenskomsten m.fl., hvor stigningerne sker 1. maj 2020, 1. januar 2021 og 1. marts 2022.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.

Lønningerne steg 3,1 pct. inden for serviceprægede erhverv i 2. kvartal 2021, hvilket var 0,9 pct.-point højere end i 1. kvartal 2021. Lønstigningen lå dermed 0,3 pct.-point over niveauet af de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb i 2. kvartal 2021, *jf. figur 4.*

Figur 4. Referenceforløb og faktisk lønudvikling i serviceprægede erhverv

Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter de serviceprægede erhverv på hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Referenceforløbet er baseret på Transport- og logistikoverenskomsten, Fællesoverenskomsten på transportområdet, Serviceoverenskomsten og Butiksoverenskomsten.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.

Pensionsindbetalingerne bidrog positivt til lønudviklingen med 0,5 pct.-point i 2. kvartal 2021, hvilket er 0,2 pct.-point højere end i 1. kvartal 2020. Fritvalgsordninger bidrog positivt med 0,7 pct.-point, hvilket er på niveau med foregående kvartal. Genetillæg bidrog positivt med 0,2 pct.-point og personalegoder havde ingen påvirkning på den samlede lønudvikling. Det samlede bidrag fra genetillægsbetalinger, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger udgjorde 1,4 pct. i 2. kvartal 2021, hvilket er 0,4 pct.-point over bidraget i 1. kvartal 2021, jf. tabel 2.

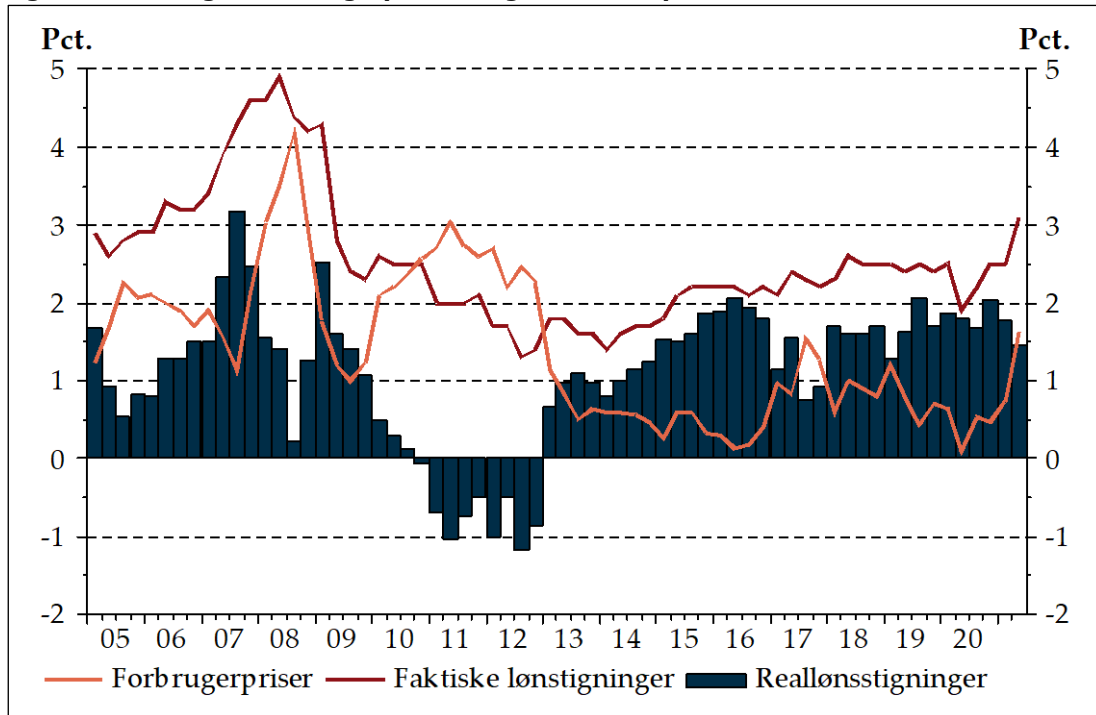
Den største lønstigning i 2. kvartal 2021 blandt de serviceprægede erhverv var inden for *finansiel service*, hvor lønstigningstakten var 5,9 pct., hvilket er 2,0 pct.-point højere end i foregående kvartal. Også anden *bilhandel og -værksteder m.v.* havde relativt høje lønstigninger med 3,8 pct. Det er 2,2 pct.-point højere end i foregående kvartal. Inden for *hotel og restauration* var lønudviklingen 3,2 pct., hvilket var 2,4 pct.-point over udviklingen i 1. kvartal 2021. *Vikarbureauer og arbejdsformidling* havde den laveste lønstigning i 2. kvartal 2021 blandt de serviceprægede erhverv og havde en lønstigningstakt på 2,3 pct. Det er 0,4 pct.-point lavere end i 1. kvartal 2021.

Udviklingen i reallønnen

Reallønnen angiver, hvor meget lønstigningen overstiger inflationen. Den er dermed et mål for den reelle forbedring i købekraft som følge af lønudviklingen.

I 2. kvartal 2021 lå inflationen på 1,6 pct., hvilket er 0,9 pct.-point højere end i 1. kvartal 2021. De privatansatte på DA-området havde dermed i 2. kvartal 2021 en stigning i reallønnen på 1,5 pct., hvilket er 0,3 pct.-point lavere end reallønsstigningen i det foregående kvartal, *jf. figur 5*.

Figur 5. Udviklingen i forbrugerpriserne og reallønnen på DA-området

Kilde: Danmarks Statistik, DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.